

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรฐานกลิ่นในอากาศจากโรงงาน

พ.ศ. ๒๕๖๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบกลิ่นในอากาศจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“กลิ่น” หมายความว่า สิ่งเจือปนในอากาศที่รู้ได้ด้วยจมูกของคนหรือตรวจวัดได้จากเครื่องมือวิเคราะห์

“ค่าความเข้มข้นกลิ่น” (odour concentration) หมายความว่า ค่าแสดงสภาพกลิ่นซึ่งเป็นอัตราส่วนการเจือจางตัวอย่างอากาศที่มีกลิ่นด้วยอากาศบริสุทธิ์ที่รู้ได้ด้วยจมูกของคน หรือค่าที่ตรวจวัดได้จากเครื่องมือวิเคราะห์

“เขตอุตสาหกรรม” หมายความว่า พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือเขตประกอบการอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน หรือโครงการจัดสรรที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน

“นอกเขตอุตสาหกรรม” หมายความว่า พื้นที่อื่นนอกจากเขตอุตสาหกรรม

ข้อ ๔ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับกับโรงงานในประเภท ชนิด หรือขนาดของโรงงาน ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ ตามที่ระบุในบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๕ ห้ามโรงงานตามข้อ ๔ ระบายอากาศที่มีกลิ่นออกจากโรงงาน เว้นแต่ได้ทำการจนอากาศที่ระบายออกนั้นมีค่าความเข้มข้นไม่เกินกว่าค่าที่กำหนดในข้อ ๖ หรือข้อ ๗ แล้วแต่กรณี แต่ทั้งนี้ต้องไม่ใช้วิธีทำให้เจือจาง

ข้อ ๖ อากาศที่ระบายออกจากโรงงานตามข้อ ๔ ในรายการที่ ๑ ถึงรายการที่ ๒๒ และรายการที่ ๒๔ ต้องมีค่าความเข้มข้นตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมต้องมีค่าความเข้มข้นที่บริเวณรั้วหรือขอบเขตภายในโรงงานไม่เกิน ๓๐ หรือค่าความเข้มข้นที่ปล่อยระบายอากาศของโรงงานไม่เกิน ๑,๐๐๐

(๒) กรณีที่ตั้งอยู่นอกเขตอุตสาหกรรมต้องมีค่าความเข้มข้นที่บริเวณรั้วหรือขอบเขตภายในโรงงานไม่เกิน ๑๕ หรือค่าความเข้มข้นที่ปล่อยระบายอากาศของโรงงานไม่เกิน ๓๐๐

ข้อ ๗ อากาศที่ระบายออกจากโรงงานตามข้อ ๔ ในรายการที่ ๒๓ ทั้งกรณีที่ตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมและนอกเขตอุตสาหกรรม ต้องมีค่าความเข้มข้นที่บริเวณรั้วหรือขอบเขตภายในโรงงานไม่เกิน ๓๐ หรือค่าความเข้มข้นที่ปล่อยระบายอากาศของโรงงานไม่เกิน ๒,๕๐๐

ข้อ ๘ การตรวจวัดค่าความเข้มข้นตามกฎกระทรวงนี้ให้ใช้วิธีการตรวจวัดค่าความเข้มข้นโดยการวิเคราะห์กลิ่นด้วยการดม (sensory tests) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การตรวจวัดค่าความเข้มข้นด้วยวิธีการอื่นนอกจากวิธีการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๙ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดตามข้อ ๘ ให้นำกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบกลิ่นในอากาศจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๘ และคำสั่งที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวมาใช้บังคับแก่การดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจวัดค่าความเข้มข้นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดตามข้อ ๘ ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

เอกนัฏ พร้อมพันธุ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

บัญชีประเภทหรือชนิดของโรงงาน

รายการที่	ลำดับที่	ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
๑	๑	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการบ่มใบชาหรือใบยาสูบ
๒	๒	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผลิตผลเกษตรกรรมอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การต้ม นึ่ง หรืออบพืชหรือเมล็ดพืช</p> <p>(๒) การกะเทาะเมล็ดหรือเปลือกเมล็ดพืช</p> <p>(๓) การอัดปอหรือใบยาสูบ</p> <p>(๔) การหีบหรืออัดฝ้าย หรือการปั่นหรืออัดนุ่น</p> <p>(๕) การเก็บรักษาหรือลำเลียงพืช เมล็ดพืช หรือผลิตผลจากพืชในไซโล โกดังหรือคลังสินค้า</p> <p>(๖) การบด ปั่น หรือย่อยส่วนต่าง ๆ ของพืช ซึ่งมีใช้เมล็ดพืช หรือหัวพืช</p> <p>(๗) การเผาถ่านจากกะลามะพร้าว หรือการบดถ่านหรือแบ่งบรรจุผงถ่าน ที่เผาได้จากกะลามะพร้าว</p> <p>(๘) การเพาะเชื้อเห็ด กล้วยไม้ หรือถั่วงอก</p> <p>(๙) การร่อน ล้าง คัด หรือแยกขนาดหรือคุณภาพของผลิตผลเกษตรกรรม</p> <p>(๑๐) การถนอมผลิตผลเกษตรกรรม โดยวิธีฉายรังสี</p> <p>(๑๑) การฟักไข่ โดยใช้ตู้อบ</p>
๓	๔	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์ ซึ่งมีใช้สัตว์น้ำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การฆ่าสัตว์</p> <p>(๒) การถนอมเนื้อสัตว์ โดยวิธีอบ ร่มควัน ไล่เกลือ ดอง ตากแห้ง หรือทำให้เยือกแข็งโดยฉับพลันหรือเหือดแห้ง</p> <p>(๓) การทำผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปจากเนื้อสัตว์ มันสัตว์ หนังสัตว์ หรือสารที่สกัดจากไขสัตว์หรือกระดูกสัตว์</p> <p>(๔) การสกัดน้ำมันหรือไขมันที่เป็นอาหารจากสัตว์ หรือการทำน้ำมันหรือไขมันที่เป็นอาหารจากสัตว์ให้บริสุทธิ์</p> <p>(๕) การบรรจุเนื้อสัตว์ หรือมันสัตว์ หรือผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากเนื้อสัตว์ หรือมันสัตว์ ในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้</p> <p>(๖) การล้าง ขำ หละ แกะ ต้ม นึ่ง ทอด หรือบดสัตว์ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์</p>

รายการที่	ลำดับที่	ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
		(๗) การทำผลิตภัณฑ์จากไข่ เพื่อใช้ประกอบเป็นอาหาร เช่น ไข่เค็ม ไข่เยี่ยวม้า ไข่ผง ไข่เหลวเยือกแข็ง หรือไข่เหลวแช่เย็น
๔	๕	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การทำนมสดให้ไร้เชื้อหรือฆ่าเชื้อ โดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง เช่น การพาสเจอร์ไรส์ หรือสเตอริไลส์</p> <p>(๒) การทำนมสดจากนมผงและไขมัน</p> <p>(๓) การทำนมข้น นมผง หรือนมระเหย</p> <p>(๔) การทำครีมจากนํ้านม</p> <p>(๕) การทำเนยเหลวหรือเนยแข็ง</p> <p>(๖) การทำนมเปรี้ยวหรือนมเพาะเชื้อ</p>
๕	๖	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับสัตว์น้ำอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การทำอาหารจากสัตว์น้ำและบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้</p> <p>(๒) การถนอมสัตว์น้ำโดยวิธีอบ ร่มควัน ใส่เกลือ ดอง ตากแห้ง หรือทำให้เยือกแข็งโดยฉับพลันหรือเหือดแห้ง</p> <p>(๓) การทำผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปจากสัตว์น้ำ หนัง หรือไขมันสัตว์น้ำ</p> <p>(๔) การสกัดน้ำมันหรือไขมันที่เป็นอาหารจากสัตว์น้ำ หรือการทำน้ำมันหรือไขมันที่เป็นอาหารจากสัตว์น้ำให้บริสุทธิ์</p> <p>(๕) การล้าง ขำ แหะ แคะ ต้ม นึ่ง ทอด หรือบดสัตว์น้ำ</p>
๖	๗	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันจากพืชหรือสัตว์ หรือไขมันจากสัตว์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การสกัดน้ำมันจากพืชหรือสัตว์ หรือไขมันจากสัตว์</p> <p>(๒) การอัดหรือปนกากพืชหรือสัตว์ที่สกัดน้ำมันออกแล้ว</p> <p>(๓) การทำน้ำมันจากพืชหรือสัตว์ หรือไขมันจากสัตว์ให้แข็งโดยการเติมไฮโดรเจน</p> <p>(๔) การทำน้ำมันจากพืชหรือสัตว์ หรือไขมันจากสัตว์ให้บริสุทธิ์</p> <p>(๕) การทำเนยเทียม ครีมเทียม หรือน้ำมันผสมสำหรับปรุงอาหาร</p>
๗	๘	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับผัก พืช หรือผลไม้อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การทำอาหารหรือเครื่องดื่มาจากผัก พืช หรือผลไม้ และบรรจุในภาชนะที่ผนึกและอากาศเข้าไม่ได้</p> <p>(๒) การถนอมผัก พืช หรือผลไม้ โดยวิธีกวน ตากแห้ง ดอง หรือทำให้เยือกแข็งโดยฉับพลันหรือเหือดแห้ง</p>

รายการที่	ลำดับที่	ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
๘	๙	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเมล็ดพืชหรือหัวพืชอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การสี ฝัด หรือขัดข้าว</p> <p>(๒) การทำแป้ง</p> <p>(๓) การป่นหรือบด เมล็ดพืช หรือหัวพืช</p> <p>(๔) การผลิตอาหารสำเร็จรูปจากเมล็ดพืชหรือหัวพืช</p> <p>(๕) การผสมแป้งหรือเมล็ดพืช</p> <p>(๖) การปอกหัวพืช หรือทำหัวพืชให้เป็นเส้น แวน หรือแท่ง</p>
๙	๑๐	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารจากแป้งอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การทำขนมปังหรือขนมเค้ก</p> <p>(๒) การทำขนมปังกรอบหรือขนมอบแห้ง</p> <p>(๓) การทำผลิตภัณฑ์อาหารจากแป้ง เป็นเส้น เม็ด หรือชิ้น</p>
๑๐	๑๑	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำตาล ซึ่งทำจากอ้อย ปืช หญ้าหวาน หรือพืชอื่นที่ให้ความหวานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การทำน้ำเชื่อม</p> <p>(๒) การทำน้ำตาลทรายแดง</p> <p>(๓) การทำน้ำตาลทรายดิบหรือน้ำตาลทรายขาว</p> <p>(๔) การทำน้ำตาลทรายดิบหรือน้ำตาลทรายขาวให้บริสุทธิ์</p> <p>(๕) การทำน้ำตาลก้อนหรือน้ำตาลผง</p> <p>(๖) การทำกลูโคส เดกซ์โทรส ฟรักโทส หรือผลิตภัณฑ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน</p> <p>(๗) การทำน้ำตาลจากน้ำหวานของต้นมะพร้าว ต้นตาลโตนด หรือพืชอื่น ๆ ซึ่งมีไซออย</p>
๑๑	๑๒	<p>โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับชา กาแฟ โกโก้ ช็อกโกแลต หรือขนมหวานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) การทำใบชาแห้งหรือใบชาผง</p> <p>(๒) การคั่ว บด หรือป่นกาแฟ หรือการทำกาแฟผง</p> <p>(๓) การทำโกโก้ผงหรือขนมจากโกโก้</p> <p>(๔) การทำช็อกโกแลต ช็อกโกแลตผง หรือขนมจากช็อกโกแลต</p> <p>(๕) การทำเค้กขวยผง ขิงผง หรือเครื่องดื่มชนิดผงจากพืชอื่น ๆ</p> <p>(๖) การทำมะขามอัดเม็ด มะนาวอัดเม็ด หรือผลไม้อัดเม็ด</p> <p>(๗) การเชื่อมหรือแช่ผลไม้หรือเปลือกผลไม้ หรือการเคลือบผลไม้หรือเปลือกผลไม้ด้วยน้ำตาล</p>

รายการที่	ลำดับที่	ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
		(๘) การอบหรือคั่วถั่วหรือเมล็ดผลไม้ (Nuts) หรือการเคลือบถั่วหรือเมล็ดผลไม้ (Nuts) ด้วยน้ำตาล กาแฟ โกโก้ หรือช็อกโกแลต (๙) การทำหมากฝรั่ง (๑๐) การทำลูกกวาดหรือทอฟฟี่ (๑๑) การทำไอศกรีม
๑๒	๑๓	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับเครื่องปรุงหรือเครื่องประกอบอาหารอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) การทำผงฟู (๒) การทำเครื่องปรุงกลิ่น รส หรือสีของอาหาร (๓) การทำแป้งเชื้อ (๔) การทำน้ำส้มสายชู (๕) การทำมัสดาร์ด (๖) การทำน้ำมันสลัด (๗) การบดหรือป่นเครื่องเทศ (๘) การทำพริกป่น พริกไทยป่น หรือเครื่องแกง
๑๓	๑๕	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) การทำอาหารผสมหรืออาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ (๒) การป่นหรือบดพืช เมล็ดพืช กากพืช เนื้อสัตว์ กระดูกสัตว์ ขนสัตว์ หรือเปลือกหอยสำหรับทำหรือผสมเป็นอาหารสัตว์
๑๔	๑๖	โรงงานต้ม กลั่น หรือผสมสุรา
๑๕	๑๗	โรงงานผลิตเอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งมีใช้เอทิลแอลกอฮอล์ที่ผลิตจากกากชัลไฟต์ในการทำเยื่อกระดาษ
๑๖	๑๘	โรงงานทำหรือผสมสุราจากผลไม้หรือสุราแช่อื่น ๆ แต่ไม่รวมถึงโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับมอลต์หรือเบียร์ในลำดับที่ ๑๙
๑๗	๑๙	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับมอลต์หรือเบียร์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) การทำ ป่น หรือบดมอลต์ (๒) การทำเบียร์
๑๘	๒๐	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำดื่ม เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ น้ำอัดลมหรือน้ำแร่อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) การทำน้ำดื่ม (๒) การทำเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์

รายการที่	ลำดับที่	ประเภทหรือชนิดของโรงงาน
		(๓) การทำน้ำอัดลม (๔) การทำน้ำแร่
๑๙	๒๑	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยาสูบ ยาอัด ยาเส้น ยาเคี้ยว หรือยานัตถ์ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) การอบใบยาสูบให้แห้งหรือการรูดก้านใบยาสูบ (๒) การทำบุหรีชิกาแร็ต บุหรีชิการ์ หรือบุหรีอื่น (๓) การทำยาอัด ยาเส้น ยาเส้นปรุง หรือยาเคี้ยว (๔) การทำยานัตถ์
๒๐	๒๙	โรงงานหมัก ข้าแหละ อบ ปั่นหรือบด ฟอก ชัดและแต่ง แต่งสำเร็จ อัดให้เป็นลายขนุน หรือเคลือบสีหนังสือ
๒๑	๓๐	โรงงานสาบ ฟอก ฟอกสี ย้อมสี ชัด หรือแต่งหนังสือ
๒๒	๔๓	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือ สัตว์ (Pesticides) อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ยกเว้นปุ๋ยเคมี (๑) การทำปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ (๒) การเก็บรักษาหรือแบ่งบรรจุปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือกำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์ (๓) การบดดินหรือการเตรียมวัสดุอื่นเพื่อผสมทำปุ๋ย หรือสารป้องกันหรือ กำจัดศัตรูพืชหรือสัตว์
๒๓	๕๒	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับยางอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่ใช้ยางธรรมชาติ (๑) การทำยางแผ่นในขั้นต้น ซึ่งมีใช้การทำในสวนยางหรือป่า (๒) การหั่น ผสม รีดให้เป็นแผ่น หรือตัดแผ่นยางธรรมชาติ ซึ่งมีใช้การทำ ในสวนยางหรือป่า (๓) การทำยางแผ่นรมควัน การทำยางเครป ยางแท่ง ยางน้ำ หรือการทำยาง ให้เป็นรูปแบบอื่นใดที่คล้ายคลึงกันจากยางธรรมชาติ (๔) การทำผลิตภัณฑ์ยาง นอกจากที่ระบุไว้ในลำดับที่ ๕๑ จากยางธรรมชาติ หรือยางสังเคราะห์
๒๔	๙๒	โรงงานห้องเย็น

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบกลิ่นในอากาศจากโรงงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ครอบคลุมการประกอบกิจการโรงงานที่มีอยู่ให้ครบถ้วน และสอดคล้องกับมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้ส่วนราชการที่มีอำนาจตามกฎหมายแก้ไขมาตรฐานการควบคุมมลพิษไม่ให้ต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีนว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกำหนด จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้